

Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrats sols

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**

Missió

Crear eines i condicions

Per acollir i incloure en la societat, i apoderar els infants i joves emigrats sols, perquè puguin decidir en llibertat el seu projecte vital, des d'una perspectiva comunitària.

Visió

Construir una societat inclusiva

Que valora la diversitat i que promou la interacció, per tal de generar un sentit de pertinença que permeti l'exercici de la plena ciutadania dels infants i joves emigrats sols.

Principis rectors

- | Incorporar l'equitat social i equilibri territorial
- | Garantir els drets humans i, particularment, els dels infants
- | Sostenibilitat dels projectes

- | Posar al centre de l'acció l'infant/
Incorporar el punt de vista del
propi infant
- | Assegurar l'ètica en cada una de
les actuacions
- | Garantir els estàndards de
qualitat definits
internacionalment
- | Incorporar la Intervenció integral
(transversalitat)
- | Buscar l'eficiència social en tota
acció
- | Treballar per la igualtat
d'oportunitats
- | Perspectiva de gènere
- | Governança compartida
- | Reforçar el sistema públic de
serveis socials
- | Professionalitat
- | Incorporar l'avaluació permanent
d'interacció entre les persones

Valors compartits

- | Fomentar dinàmiques
- | Respecte a la diversitat
- | Participació
- | Flexibilitat
- | Llibertat (autonomia)
- | Transparència
- | Treball en equip
- | Ètica
- | Solidaritat
- | Compromís
- | Benestar
- | Interacció
- | Emancipació
- | Proximitat

Línies estratègiques

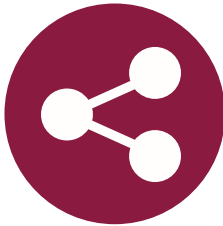
LÍNIA 1. Una estratègia pensada en els drets d'infants i joves a l'acollida

Atenció immediata i acollida dins del sistema de protecció.

LÍNIA 2. El repte d'aconseguir drets de ciutadania

Emancipació i acompanyament a majors de 18 anys.

LÍNIA 3. La clau de volta: foment de la governança compartida

Coordinació, participació i treball en xarxa.

LÍNIA 4. La millora del sistema d'atenció social com a punt de partida

Planificació, innovació, eficiència i sostenibilitat.

LÍNIA 5. Els i les joves emigrats sols: una oportunitat de país

Sensibilització i canvi de mirada en positiu.

LE.1

Una estratègia pensada per als drets d'infants i joves a l'acollida

Els objectius generals

- | Garantir els drets d'infants, adolescents i joves en tota actuació
- | Millorar la primera atenció a infants i joves emigrats sols en l'arribada a Catalunya
- | Incorporar la perspectiva de gènere en tota actuació
- | Donar importància al projecte vital propi de cada noi/a en el disseny de l'itinerari del procés d'acollida

Les actuacions principals

- | Elaboració d'un Full informatiu sobre drets i deures, a l'arribada dels infants i joves emigrats sols als centres
- | Consolidació territorial del Servei de protecció d'Emergència
- | Establiment de canals de comunicació perquè la DGAIA ofereixi assessorament específic sobre els drets i els deures dels infants i joves emigrats sols
- | Elaboració del Protocol per a l'atenció dels infants i els adolescents emigrats sols en matèria de salut
- | Col·laboració amb els diversos serveis i xarxes d'informació d'estrangeria
- | Elaboració d'Informe mèdic de l'acollida
- | Formació integral sobre estrangeria
- | Exploració psicològica als centres i serveis de protecció d'emergència (trastorn per estrès post-traumàtic, addiccions, ...)
- | Conveni amb entitats de refugiats en xarxa en matèria de protecció internacional
- | Millorar les vies de comunicació amb la família d'origen, per al manteniment de vincles
- | Establiment d'un Protocol de coordinació amb Creu Roja
- | Cribratge de joves refractaris als Centres d'Emergència
- | Reforç dels Serveis socials bàsics en la detecció de joves emigrats sols
- | Actualitzar el Registre Mena
- | Elaboració de documentació des del centre:

- | Plantilla de declaració de Mossos d'Esquadra
- | Model d'entrevista d'acollida (servei de protecció d'emergència)
- | Model d'Informe proposta per a la derivació al Centre d'Emergència (servei de protecció d'emergència)
- | Elaboració del document de Devolutiva tècnica, referent a l'Informe, i la Proposta de mesura
- | Revisió del procediment de determinació de l'edat
- | Actualitzar el protocol d'assessorament jurídic amb els diversos col·legis d'advocats de Catalunya per a la determinació de l'edat dels joves en el procediment administratiu de protecció
- | Detecció de necessitats educatives especials (logopèdia, ...)
- | Determinació del mapa de necessitats educatives dels adolescents i joves emigrats sols, un cop determinat el mapa de centres de protecció
- | Pla de reforç de l'aprenentatge de la llengua catalana en els centres d'emergència i 1a acollida
- | Revisió i facilitació de l'accés a les escoles d'adults al territori dels joves emigrats sols
- | Difusió del projecte de Voluntariat per la Llengua
- | Foment de l'ús de les biblioteques públiques amb el Carnet de Biblioteques
- | Foment d'activitats esportives
- | Elaboració d'un projecte d'educació en el lleure inclusiu
- | Extensió del Carnet Jove per als joves emigrats sols
- | Recull i difusió de bones pràctiques d'inclusió social en els municipis
- | Elaboració d'un pla de Benvinguda i intercanvi d'experiències als Albergos de Joventut
- | Agilització dels tràmits per a l'obtenció de la Targeta d'Identificació Sanitària
- | Formació en polítiques de gènere als diversos agents implicats en contacte amb els i les adolescents i joves emigrats sols
- | Formació en detecció de casos de tracta, explotació sexual i prostitució forçosa a tots els agents implicats
- | Formació i acompanyament dels equips nous
- | Creació d'un Recurs d'emergència per a noies
- | Ampliació dels recursos específics residencials per a nenes i noies
- | Conveni de col·laboració amb entitats especialitzades de l'àmbit en casos de noies víctimes de tràfic d'éssers humans
- | Demanda d'agilitzar el procés d'obtenció del Número d'Identificació Policial (NIP) com a primer identificador dels infants atesos
- | Elaboració, Seguiment i Avaluació de l'itinerari Individual, que inclou: Carpeta personal, Projecte Educatiu Individual i Pla d'Emancipació"
- | Creació d'un Centre Residencial d'Educació Intensiva (CREI)
- | Creació d'un Centre Terapèutic

- | Suport a la detecció, treball en medi obert i derivació de joves emigrats sols en dinàmica de carrer, especialment en la potenciació dels equips d'educadors de carrer
- | Elaboració i difusió del protocol per a la Rebuda al Centre de 1ª Acollida
- | Impuls d'un pla de xoc per fer la valoració de graus de discapacitat
- | Elaboració d'un Full informatiu sobre els procediments de tramitació de documentació
- | Establiment d'una pauta comuna i criteris de valoració per tal de valorar les necessitats d'alfabetització inicial en els Centres d'Emergència
- | Elaboració d'una maleta educativa amb un compendi de cursos i serveis per a l'alfabetització i aprenentatge de la llengua catalana dintre dels centres | Impuls del Servei de 1a Acollida
- | Accions d'escolarització obligatòria, amb l'ampliació d'aules d'acollida en els municipis on s'estableixen menors de 16 anys
- | Establiment d'una pauta per al diagnòstic del nivell educatiu que correspongui des dels centres de 1a acollida
- | Agilització dels tràmits per a l'obtenció de la inscripció a la Seguretat Social
- | Revisió de la necessitat d'atenció especialitzada dels Centres de Salut Mental Infantil-Juvenil (CSMIJ) per al cas dels joves emigrats
- | Ampliació de les unitats transculturals dels hospitals públics
- | Foment de la revisió dental dels joves
- | Foment de la revisió oftalmològica dels joves
- | Elaboració, difusió i aplicació del Projecte de Mentoria per als infants i joves emigrats sols
- | Difusió del Programa de Famílies col·laboradores
- | Accions de foment de l'acolliment familiar en família extensa
- | Pla Pilot d'acollida familiar en família aliena, inspirat en el projecte NIDOS
- | Accions pedagògiques entre els joves acollits en centres sobre la utilitat i beneficis dels projectes d'acolliment familiar
- | Foment d'activitats de coneixement de l'entorn a cada centre
- | Extensió en tots els centres del programa formatiu sobre radicalisme islàmic de Mossos d'Esquadra i DGAIA

LE.2

El repte d'aconseguir drets de ciutadania

Els objectius generals

- | Garantir un correcte procés d'emancipació

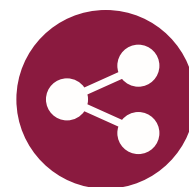
Les actuacions principals

- | Incorporació de la figura del referent d'emancipació a tots els municipis on hi hagi centres que acullin els nois i noies emigrats sols
- | Pla d'accions de Joventut per la inclusió i la participació dels joves emigrats sols
- | Foment de l'escolarització post-obligatòria entre els joves emigrats sols
- | Adaptació dels itineraris curriculars dels Programes de Formació i Inserció (PFI) al nivell formatiu dels nois i noies i als nínxols ocupacionals del municipi
- | Expedició de certificats formatius després de cada mòdul o curs de formació realitzat pels joves
- | Facilitació de la inscripció a les oficines del SOC per poder participar en els Programes Ocupacionals
- | Reclamació al Govern de l'estat espanyol de les modificacions legislatives necessàries per a facilitar l'accés al mercat de treball dels joves emigrats sols
- | Adequació del Programa de Noves Oportunitats a la realitat de les
- | Garantir la inclusió social necessitats dels joves emigrats sols que viuen en els municipis
- | Formació i acompanyament al personal tècnic i formatiu que intervé directament amb els joves menors sense referents familiars dels programes de noves oportunitats
- | Anàlisi de l'accés dels nois i noies emigrats sols en d'altres Programes Ocupacionals del SOC per a joves
- | Formació en emprenedoria col·lectiva
- | Tallers de formació financera basada en principis ètics
- | Elaboració d'un Programa marc de pisos d'autonomia
- | Anàlisi de la viabilitat d'incloure el criteri d'extutelats a les taules d'emergència habitacional locals per accés als pisos socials
- | Determinació d'un sistema de lloguer social de pisos per a joves en situació de vulnerabilitat
- | Elaboració d'un projecte marc de foment de lloguer pisos per part d'entitats socials destinats a extutelats
- | Creació d'un tauler d'anuncis virtual sobre demandes i ofertes per compartir pisos entre joves

- | Ampliació de places habitacionals per a joves (>18) vulnerables, amb seguiment socioeducatiu i emocional
- | Augment de les places de residència o pis per a joves (16-21) vinculats a programes d'inserció laboral
- | Augment de les places de Servei d'Atenció Especialitzada al Jove (SAEJ)
- | Augment dels pisos d'extutelats de més de 18 anys
- | Elaboració d'un projecte marc de seguiment socioeducatiu i emocional dels joves > 18 que viuen emancipats
- | Estudi de la modificació legislativa quant a la prestació de jovent extutelats

LE.3

La clau de volta: foment de la governança compartida

Els objectius generals

- | Millorar la coordinació institucional i administrativa

Les actuacions principals

- | Reforç de la Taula institucional d'infants i joves emigrats sols com l'òrgan de coordinació, seguiment i actualització de l'Estratègia
- | Difusió de les associacions d'extutelats i exMENA entre els nois i noies emigrats sols
- | Participació en el Grup de treball MENA de l'Observatori estatal de la Infància
- | Impuls de reunions bilaterals amb comunitats autònomes que acullen infants i joves emigrats sols
- | Denúncia a la Unió Europea de la situació dels joves emigrats sols
- | Participació en projectes europeus sobre infants i joves emigrats sols
- | Anàlisi dels projectes d'acolliment familiar de joves emigrats sols que s'estan desenvolupant a Europa
- | Potenciar la participació de tots els agents implicats
- | Elaboració de pautes per a la informació i valoració de les famílies que realitzin un acolliment familiar
- | Actualització del Protocol entre els Mossos d'Esquadra i DGAIA
- | Posada en marxa del Centre d'Atenció Immediata
- | Elaboració de Protocols territorials de detecció, comunicació i seguiment dels casos
- | Creació de Comissions Gestores de casos de l'àmbit local
- | Elaboració de Protocols d'obertura de recursos amb municipis, entitats i institucions
- | Elaboració d'un projecte integral d'habitatge i treball en l'àmbit agrari

LE.4

La millora del sistema d'atenció social com a punt de partida

Els objectius generals

- | Reforçar el sistema públic d'atenció integral
- | Posar en valor la tasca dels professionals
- | Sistematitzar el coneixement

Les actuacions principals

- | Aprovació del Decret sobre l'atenció i actuació al voltant dels infants i joves emigrats sols
- | Dissenyar i implementar tots els processos d'acollida amb la qualitat establerta. Incorporar l'acompanyament educatiu, emocional i social en el disseny de tot procés d'acollida
- | Planificació territorial de la nova obertura de centres i places per atendre els infants i joves emigrats sols
- | Reforçament de les Oficines comarcals d'emancipació juvenil, per tot el territori
- | Elaboració d'un Mapa de recursos
- | Sistematització de les dades disponibles sobre els nois i noies emigrats sols
- | Adaptació dels projectes experimentals del Servei de Protecció d'Emergència i del Servei de Primera Acollida i Atenció Integral al Programa marc de centres de la DGAIA
- | Impuls de l'obertura de les dades disponibles sobre els joves emigrats sols per a facilitar el seu estudi
- | Elaboració de la instrucció de la DGAIA sobre el Protocol d'actuació per a l'atenció a adolescents i joves emigrats sols
- | Impuls de les activitats de formació i qualificació dels professionals, especialitzades en joves emigrats sols
- | Estudi de la inclusió de criteris de valoració d'impacte, en forma d'incentius, orientats a fomentar l'emancipació dels joves emigrats sols
- | Creació d'un Grup de treball sobre la valoració dels professionals que treballen amb joves emigrats sols

LE.5

Els i les joves emigrats sols: una oportunitat de país

Els objectius generals

- | Acció basada en la corresponsabilitat
- | Accions preventives d'emigració i separació familiar
- | Estendre una visió positiva del fenomen

Les actuacions principals

- | Represa del Projecte Catalunya Marroc en l'àmbit de la infància i la joventut
- | Elaboració d'un pla d'acció amb la resta de països d'origen per a la prevenció de noves arribades
- | Impuls de l'homologació de les titulacions educatives amb els països d'origen
- | Creació de xarxes en l'àmbit del treball juvenil a nivell mediterrani
- | Foment dels projectes de cooperació amb els països d'origen dels joves emigrats sols
- | Creació de xarxes en l'àmbit del treball juvenil a nivell mediterrani
- | Participació en la Mediterranean New Chance Network (MedNC), xarxa mediterrània de centres de segona oportunitat
- | Aprovació del Manifest "Una resposta de país"
- | Posada en marxa de campanyes de sensibilització social al voltant de la visualització de la realitat dels nois i noies emigrats sols
- | Creació d'un grup de treball sobre estigmatització dels joves
- | Impuls d'una Xarxa de municipis acollidors
- | Elaboració d'un projecte de foment del voluntariat i la participació dels infants i joves emigrats sols
- | Introducció de la perspectiva dels infants i joves emigrats sols en el Pacte Interculturalitat
- | Elaboració d'un Decàleg per l'enfocament de la informació dels infants i joves emigrats sols en els mitjans de comunicació
- | Promoure la visibilització de la diversitat en els mitjans públics
- | Impuls de la participació activa en mitjans de comunicació dels joves solistes persones d'origen cultural divers en l'administració pública
- | Promoure la referència de emigrats
- | Extensió de la xarxa d'antirumors als municipis

- | Elaboració d'un Programa de referents juvenils contra el racisme i la discriminació als centres educatius
- | Evitar la politització i l'ús electoral dels joves emigrats sols
- | Actualització del Pacte per a la Infància

Implementació de l'estratègia

